

Vasco da Gama - Toneelstuk voor de zevende klas

Scène 1 Voor het paleis van de koning

[Voor het toneelgordijn ontmoeten de koning met zijn lakei de waarzegster]

- Manuel Ach, dat is ook toevallig dat wij U hier tegenkomen.
Wij hebben namelijk een probleem waarbij U misschien helpen kunt.
Wij zoeken een man die de weg naar Indië kan vinden.
Zoals U weet zijn de schepen bijna afgebouwd.
Wij missen nog de leider van de expeditie. Vertel U ons wie die man zal zijn?
Als U het me niet kunt zeggen kan niemand het.
- Waarzegster Maar Bartolomeus Diaz dan, Sire, volstaat hij niet?
Hij kent toch de weg, of althans het grootste gedeelte ervan...
- Manuel Ach, Bartolomeus Diaz past niet in mijn strategie.
Waarom, dat zijn mijn zaken. Komaan, vertel op! Wie moet het zijn?
- Waarzegster Ik kijk in de toekomst... ik zie een gelaat, het is wel een wazig beeld.
Ah wacht, het beeld wordt steeds sterker, ja, nu is het duidelijk.
Ik zie een jongeman, hij zal met Uw schip naar Indië varen.
- Manuel Vertel op, wie is het?
- Waarzegster Helaas Sire de jongeman die ik zie ken ik niet.
Ik zie hem ook niet scherp. Ach, het beeld wordt waziger.
- Manuel Kom, raak het beeld niet kwijt, vertel me hoe de jongeman eruit ziet,
vertel het me. Wij verhogen Uw beloning.
- Waarzegster Ah, het beeld wordt weer helder. Ik kan hem U het beste zo omschrijven:
(nu volgt een beschrijving van degene die Vasco speelt qua kleding, e.d.)
- Manuel Mm, wij kennen niemand die er zo uitziet.
- Waarzegster Wacht U even, Sire, ik zie er twee. Twee jongemannen, het zijn broers.
Binnen een week zult U ze gevonden hebben.
- Manuel Geweldig, dat is goed nieuws. Hier is Uw beloning. [Geeft beurs met geld]
- Waarzegster Dank U, Sire. Ik sta altijd tot Uw dienst, Sire!
- Manuel Het is goed. Dank U. Wie weet zit er nog iets voor U in het verschiet. [W. af]
Twee broers, en van de een weten we hoe hij eruit ziet.
Ook al kennen we ze nog niet, het is toch veelbelovend!
Er komt eindelijk schot in de zaak. [M. af]

Scène 2 In de troonzaal van de koning

[Koning Manuel zit op zijn troon. In de zaal staan en praten (stil spel) de scheepsarts en de priester met elkaar. De lakei staat terzijde. De koning spreekt voor zich uit]

- Manuel Het is nu toch een week geleden dat ik die waarzegster tegenkwam.
Ze verzekerde me dat ik mijn man voor Indië nu zou zijn tegengekomen.
Maar ik heb nog niemand gezien die daarvoor in aanmerking komt.
Was het geen bedrog? Ik heb haar goed geld betaald...
Ik heb haar zelfs nog meer beloofd, als haar hulp succesvol zou zijn.
Ik bid iedere dag tot Onze Lieve Heer dat Hij me de man zal zenden.
Wanneer zullen mijn gebeden verhoord worden?
Ik hoop maar dat het iemand met ervaring is.
Als het even kan iemand die de zeevaartschool van Enrique heeft doorlopen.
Twee broers, ook dat nog... Waar vind ik in hemelsnaam...
- [Vasco da Gama komt de troonzaal binnen]

Lakei Sire, Vasco, graaf van Gama, wenst U te spreken! [M. kijkt op]
 [Fluistert] Het lijkt me een vreemde zaak waarvoor hij komt.
 Ik weet niet... iets zegt het me. [Manuel wenkt om stilte]

Manuel Hij, hij is het, ik weet het, het staat me helder voor ogen.
 Hij voldoet heel precies aan de beschrijving. -Heeft U een broer?

Vasco Ja zeker Sire, daar kom ik juist voor...
 Hij zit in de gevangenis, niets ernstigs hoor, en nu had ik gehoopt dat...
 [M. wuift zijn woorden weg]

Manuel Mooi! Mooi! Heeft U ervaring met schepen?
 De zeevaartschool van Don Enrique bijvoorbeeld?

Vasco Het spijt me, Sire, ik ben een echte landman. Ziet U, mijn graafschap...
 [Manuel wuift zijn woorden weg]

Manuel Wilt U voor ons de weg naar Indië vinden? U weet, de Spanjaarden hebben een
 geweldige voorsprong nu die Columbus Indië heeft gevonden langs de West.
 En dat, terwijl wij al tientallen jaren langs Zuid varen.

Vasco Sire, het is mij een geweldige eer. Al schrik ik van de plotselinge vraag.
 Maar mijn broer?

Manuel Natuurlijk, Uw broer gaat ook mee.

Vasco Maar dat is geweldig! Alleen daarom al zou ik willen gaan!

Manuel U bent niet bang. U weet: er wordt gesproken van de rand van de wereld,
 van zeemonsters en de duivels in de hel...

Vasco Bijgeloof, Sire. Er wordt toch nergens in de Heilige Schrift daarover
 gesproken? Dus is het bijgeloof!

Manuel U bent een man van stavast, wij horen het al. Wij zijn verheugd dat de lieve
 God U naar ons heeft toegezonden. Kom, dan gaan we naar de werf.
 Wij zullen U de schepen laten zien. Vooral het vlaggenschip,
 de San Gabriël, zal U bevallen.

Vasco Maar mijn broer?

Manuel Natuurlijk! Zijn naam?

Vasco Paolo, Paolo da Gama.

Manuel [tot Lakei] Ene Paolo da Gama moet onmiddellijk uit het gevang.
 En laat hem naar de werf brengen. Met alle egards!

Lakei Natuurlijk, Sire. Is dat alles, of moet ik nog meer overbrengen.
 Het lijkt me, dat U niet zomaar iemand uit de gevangenis kunt vrijlaten
 en hem naar de werf kunt laten brengen, zonder iets aan zijn kleding...

Manuel Ik zei toch, met alle egards! Geef die man de kleding
 die bij iemand als hij past. Adel, hoge adel!

Lakei Neemt U me niet kwalijk, Sire, natuurlijk, natuurlijk!
 Ik had het niet direct begrepen... [L. af]

Manuel En Uw naam, hoe was Uw naam ook weer?

Vasco Vasco da Gama, Sire.

Manuel Vasco da Gama, juist ja. [M. en V. af]

Scène 3 Nachtwake in de kapel

[Aanduidingen dat het om een kapel gaat: een paar kaarsen, een kruisbeeld, een heiligenbeeld,
 een altaar. Vasco en Paolo da Gama knielend voor het kruisbeeld. Hoofdzakelijk donker]

Priester Ik laat U nu voor de nacht alleen.
 Denkt U eraan de penitentie die ik U heb opgelegd
 vannacht te bidden? Anders heeft U voor niets bij me gebiecht.

De Heer is niet gesteld op zondaars die hun penitentie uitstellen.

Vasco U kunt met een gerust hart vertrekken. [P. af. V. knielt neer]
Laten wij bidden tot de Heer, dat hij ons behoedt voor de vele gevaren!-
Lieve God, wij hebben angst, maar toch ook vertrouwen.
Er kan zoveel mis gaan: stormen, ziekten, vijandschap.
Een schip is een raar ding: omringd door water drijf je daar.

Paolo Ja, waarom heb je in hemelsnaam ingestemd met deze tocht?
Wij beiden hebben nooit eerder gevaren, wat weten wij ervan?
Hadden we niet beter veilig hier in Portugal kunnen blijven?
Het ruime sop, mij kan het niet trekken... [V. staat weer op]

Vasco Paolo, was er een betere manier om jou uit de gevangenis te krijgen?
De koning had me nog niet gezien of hij vroeg al naar jou!
Ik kon gewoonweg niet meer weigeren!

Paolo Goed, fijn, het verblijf in de kerkers hing me al mijlenver de strot uit;
maar dat wil nog niet zeggen dat ik als een rat verzuipen wil!

Vasco Paolo broerlief, let op je woorden! We zijn hier in een gewijde ruimte!
Laten wij liever bidden tot de Heer,
dat hij ons beschermt op onze gevaarlijke tocht! [V. knielt weer]

Paolo Maar ken jij al die gevaren dan? Als ik jou zo hoor
weet je precies wat ons te wachten staat!
Het lijkt haast of je al van alle gevaren weet hebt. [V. staat weer op]

Vasco Vergeet niet, dat zo gauw ik met de wens van de koning heb ingestemd,
ik me terdege heb voorbereid. Bartolomeus Diaz heb ik gesproken.
Ik heb het logboek gelezen van zijn reis om de Stormkaap.

Paolo Kaap de Goede Hoop bedoel je! Manuel heeft toch bevolen,
dat er nooit meer van Stormkaap mocht worden gesproken!
Je schrikt anders de bemanning af, die toch al geen vertrouwen heeft.

Vasco Je hebt gelijk, Kaap de Goede Hoop, dat klinkt ook beter.
Kaap de Goede Hoop, een heel mooie naam zelfs!
Maar laten we nu bidden, daar zijn we hier voor. [V. knielt]

Paolo Denk je dat het helpt, bidden? Een kruikje wijn lijkt me beter!
Dat maakt een man moedig! Zou er hiernaast misschien wijn zijn, je zou...

Vasco Onzin! Je gaat je toch niet aan gewijde wijn te buiten?!

En hou nou je muil dicht! [Ze bidden in stilte, P. even en met tegenzin]

Paolo Laten we een kaarsje aansteken op een veilige tocht. [P. doet het]

Vasco Heer, wilt ons een spoedige tocht naar Indië gunnen.

Paolo En weer terug graag, Vasco, vraag ook om een veilige terugreis!

Vasco Laten we samen bidden, als je het niet alleen kunt!

Vasco&Paolo In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest [slaan een kruis]
Onze Vader, die in de hemel zijt, Uw naam worde geheiligd,
Uw rijk kome, Uw wil geschiede, op aarde als ook in de hemel,
Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden,
Zoals ook wij vergeven onze schuldenaren en leidt ons niet in verzoeking,
Maar verlos ons van het kwade, Amen.

Paolo Nou dit lijkt me wel voldoende. [P. staat op, V. blijft geknield]
Tjonge, dit wordt nog een lange nacht...

Vasco De Heer is niet gesteld op zondaars die hun penitentie uitstellen.
U kunt met een gerust hart vertrekken. [P. af. V. knielt neer]
Laten wij bidden tot de Heer, dat hij ons behoedt voor de vele gevaren!-
Lieve God, wij hebben angst, maar toch ook vertrouwen.
Er kan zoveel mis gaan: stormen, ziekten, vijandschap.
Een schip is een raar ding: omringd door water drijf je daar.

Paolo Ja, waarom heb je in hemelsnaam ingestemd met deze tocht?
Wij beiden hebben nooit eerder gevaren, wat weten wij ervan?
Hadden we niet beter veilig hier in Portugal kunnen blijven?
Het ruime sop, mij kan het niet trekken... [V. staat weer op]

Vasco Paolo, was er een betere manier om jou uit de gevangenis te krijgen?
De koning had me nog niet gezien of hij vroeg al naar jou!
Ik kon gewoonweg niet meer weigeren!

Paolo Goed, fijn, het verblijf in de kerkers hing me al mijlenver de strot uit;
maar dat wil nog niet zeggen dat ik als een rat verzuipen wil!

Vasco Paolo broerlief, let op je woorden! We zijn hier in een gewijde ruimte!
Laten wij liever bidden tot de Heer,
dat hij ons beschermt op onze gevaarlijke tocht! [V. knielt weer]

Paolo Maar ken jij al die gevaren dan? Als ik jou zo hoor
weet je precies wat ons te wachten staat!
Het lijkt haast of je al van alle gevaren weet hebt. [V. staat weer op]

Vasco Vergeet niet, dat zo gauw ik met de wens van de koning heb ingestemd,
ik me terdege heb voorbereid. Bartolomeus Diaz heb ik gesproken.
Ik heb het logboek gelezen van zijn reis om de Stormkaap.

Paolo Kaap de Goede Hoop bedoel je! Manuel heeft toch bevolen,
dat er nooit meer van Stormkaap mocht worden gesproken!
Je schrikt anders de bemanning af, die toch al geen vertrouwen heeft.

Vasco Je hebt gelijk, Kaap de Goede Hoop, dat klinkt ook beter.
Kaap de Goede Hoop, een heel mooie naam zelfs!
Maar laten we nu bidden, daar zijn we hier voor. [V. knielt]

Paolo Denk je dat het helpt, bidden? Een kruikje wijn lijkt me beter!
Dat maakt een man moedig! Zou er hiernaast misschien wijn zijn, je zou...

Vasco Onzin! Je gaat je toch niet aan gewijde wijn te buiten?!

En hou nou je muil dicht! [Ze bidden in stilte, P. even en met tegenzin]

Paolo Laten we een kaarsje aansteken op een veilige tocht. [P. doet het]

Vasco Heer, wilt ons een spoedige tocht naar Indië gunnen.

Paolo En weer terug graag, Vasco, vraag ook om een veilige terugreis!

Vasco Laten we samen bidden, als je het niet alleen kunt!

Vasco&Paolo In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest [slaan een kruis]
Onze Vader, die in de hemel zijt, Uw naam worde geheiligd,
Uw rijk kome, Uw wil geschiede, op aarde als ook in de hemel,
Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden,
Zoals ook wij vergeven onze schuldenaren en leidt ons niet in verzoeking,
Maar verlos ons van het kwade, Amen.

Paolo Nou dit lijkt me wel voldoende. [P. staat op, V. blijft geknield]
Tjonge, dit wordt nog een lange nacht...

Scène 4 Het vertrek

[De haven. Er is veel volk op de been: soldaten, kwajongens, vrouwen, matrozen. Koning Manuel en Vasco en Paolo da Gama, de scheepsarts en de priester met misdienaar met brandende kaars, wijwaterkwast of dergelijke komen later op]

- Vrouwen Ach, wee, arme ik, waarom moet dit, snik, (en dergelijke).
- Vrouw 1 Ik zal mijn man zo erg missen.
- Vrouw 3 Ach ja, dit hoort nou eenmaal bij het leven!
- Vrouw 4 Ik moet zeggen, dat ik wat graag mee zou.
Moet je eens voorstellen, wat je allemaal beleven kunt!
Ik heb me laten vertellen dat er prachtige kerels zijn,
gespierd zoals je nergens in Portugal zult tegenkomen.
- Vrouw 2 Maar de gevaren dan? Het doel van de reis is zover weg,
dat er nog nooit een Portugees geweest is.
Zelfs Bartolomeus Diaz, die toch jaren weg geweest is
heeft Indië niet weten te bereiken. Ik weet er alles van:
een zwager van me is ook mee geweest en wat me zus niet heeft afgehuild!
- Vrouw 3 Ach ja, wie met een zeeman trouwt is een halve weduwe!
- Vrouw 4 Maar dat stomme bijgeloof: dat een vrouw aan boord ongeluk brengt!
Zo krijg ik nooit de kans mee te gaan op zo'n schuit...
Het lijkt me zo geweldig! En nog handig bovendien;
want wat die kerels eten! Er is er toch geen die kan koken als wij!
Ooit zal ik nog eens stiekem meegaan, ik knip mijn haar kort en ... [V4 af]
- Jongen Komen ze nou nog eens? We staan al een hele tijd te wachten!
- Vrouw 3 Stil maar, knul, het zal echt niet lang meer duren.
- Vrouw 1 Integendeel, het zal veel te gauw zijn.
Oh, wat een ellende, waarom heb ik geen wijnbouwer uitgekozen? [M.1 op]
- Matroos 1 Kom, hou op met je gesnotter. Ik schaam me dood.
- Vrouw 1 Ja maar, ik zal je zo erg missen. Ik mis je nu al mijn liefste.
- Matroos 1 Wees nou maar niet ongerust.
Ik ga niet van de wereld af, het is alleen maar een reisje!
- Vrouw 1 Alleen maar een reisje? Een tocht naar het onbekende
en dat noem jij alleen maar een reisje...?
De gevaren zijn onnoembaar! Zul je Portugal ooit terugzien?
- Matroos 1 Bartolomeus Diaz is toch ook teruggekomen?
- Vrouw 1 Hij wel ja, maar hoeveel van zijn bemanning niet?
- Matroos 1 En denk eens aan de eer! [Andere matrozen op]
En hoeveel krijgen die lui nu aan jaargeld? Dat is niet mis hoor!
- Vrouw 1 Moet dat me gelukkig maken? Schei toch uit!
Ga niet weg! Ik ben liever arm als vrouw, dan rijk als weduwe!
- Matroos 1 Lieverd, treur nou maar niet.
Jij en ons kind zullen niet van de honger omkomen. [M.2 op]
- Vrouw 2 Hebben jullie eigenlijk wel genoeg te eten bij je?
- Matroos 2 Maak je daar maar niet druk over, schat.
De koning heeft voor het geld gezorgd, dus er is vast genoeg aan boord.
- Vrouw 2 Maar zul jij dat ook krijgen, of is het alleen voor de hoge heren?
- Matroos 2 Jij maakt je ook overal druk om. Ik zorg heus goed voor mezelf.
- Vrouw 2 En zul je geen kou vatten, je moet steeds wel...
- Jongen Daar komt de koning! De koning! [Er klinkt tromgeroffel, trompetgeschal]
Moet je zien hé, wat zien die er mooi uit!

Er is ook een priester bij! Gaat die ook mee op de reis?
Lijkt me wel onhandig, met zo'n lange jurk!
Voor je het weet struikel je, val je op je muil of...

Vrouw 3 Hou je mond, joh, zo mag je helemaal niet praten...
Als hij het had gehoord! Je mag van geluk spreken, dat...

Lakei Mensen, maakt plaats. De koning komt eraan.
Ruim baan! Onze koning verdient zulk eerbetoon.

Vasco Stilte, laten we met de plechtigheid beginnen. Eerwaarde, is alles gereed?
Priester Nog een moment geduld, Sire. [Priester bezig met misdienaar]

Vrouw 5 Ik had nog liever dat je veilig in de gevangenis zat.
Daar kon je niets gebeuren en kon ik je zo af en toe bezoeken.
Schat, ik zal je zo missen. Ieder dag zal ik op de uitkijk staan.

Paolo Lieve vrouw, ik zal steeds aan je denken en ik kom terug!
Ik zou maar niet te gauw met die uitkijk beginnen.
En vergeet niet: ik wil je niet verlaten, maar het is mijn plicht.

Vrouw 5 Een vreemde plicht, waar ik het niet mee eens kan zijn.
Laat toch een ander gaan en blijf jij hier. [P. haalt schouders op]

Priester Ik zegen deze schepen en deze tocht, [Hij sprenkelt met wijwater in het rond]
in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest!

Allen Amen!

Priester Laat ons samen zingen!

Allen Misere mei domine et ex audiorationem meam, orationem meam. [Zie
Nederlands Volkslied]

Manuel Een eenvoudige plechtigheid, daar houden wij van!
Priester Dank U, Sire. U moet ook niet vergeten, dat we gisteren
in de Kathedraal, al een eredienst hebben gehouden.

Manuel Uiteraard. Ook dat was heel mooi.
Overigens, wij denken dat U er het beste aan doet ook aan boord te gaan.
Een priester mee, dat lijkt ons een goede zaak!

Priester Dat meent U niet! Ik heb me er in het geheel niet op voorbereid.
Ik heb geen kleding bij me, en wie doet er in mijn afwezigheid de dienst?

Manuel Geen tegenwerpingen. U gaat gewoon.
Wij laten onze lakei onmiddellijk wat halen. Lakei, heb je het gehoord?

Lakei Zeker, Sire, ik ga direct! Zegt U maar wat U nodig heeft.

Priester Als de paus van Rome dit hoort...

Manuel dan zal hij zeggen dat het een uitstekende gedachte van ons was!
[[M. wendt zich van P. af; P. spreekt met L. –stil spel. L. af]

Vasco Tot ziens, Sire, we zullen ons uiterste best doen!

Manuel En U weet het: niet omkeren. Ga tot het uiterste!

Vasco Uw bevelen heb ik in mijn hart gegrift, Sire.

Manuel De brieven voor de priester koning Johannes heeft U toch bij U?
En de brieven voor de Indische vorsten?

Vasco Uiteraard, Sire. Veilig opgeborgen in een waterdichte kist.

Manuel Dan zal alles goed komen

Jongen Gaan ze nou eindelijk eens? Ik wil die schepen zien vertrekken.

Vrouw 3 Ja knul, ik zou ook wel willen dat ze gaan. Ik heb nog een was te doen.

Vrouw 2 Laat wat van je horen! En doe voorzichtig! [V. 4 als matroos gekleed op]

Vrouw 1 Ik zal niet meer kunnen slapen tot je terugbent! [Vallen elkaar in de armen]

[De matrozen, Vasco en Paolo, de priester en de scheepsarts kussen de grond van Portugal ten afscheid en verdwijnen in de coulissen waar het schip gesuggereerd is door een touw dat uit de coulissen komt en om een meerpaal op het toneel is geworpen. Koning af]

Jongen Wat doen ze, mam? Waarom kruipen ze op de grond?

Vrouw 3 Ze kussen moedertje Portugal ten afscheid. Een oude gewoonte.

[Scheepshoorns klinken. De trossen die op het toneel zichtbaar waren worden losgegooid. Er wordt ten afscheid gezwaaid met de mutsen of hoofddoeken in de hand en snikkend en dergelijke lopen de vrouwen de andere kant op; een enkeling blijft staan om de schepen na te kijken. Nog juist op tijd rent L. met een bundel het toneel op en werpt die in de coulissen]

Jongen Als ik een paar jaar ouder was geweest, had ik meegekund!

Vrouw 3 Maak je daar maar niet druk om. Over een paar jaar, als je oud genoeg bent gaat er heus weer een vloot op weg. Wie zegt dat zij hun doel bereiken? Misschien dat het pas met de vloot van over een paar jaar gebeurt. En dan ben je er toch bij?

Jongen Echt? Zou dat kunnen? Gosh, geweldig he!

Dat lijkt me nou zo geweldig, mee te mogen op een avontuurlijke tocht...

Scène 5 Spookbeelden in de nacht

[Het dek van het schip wordt aangeduid met kratten, jute zakken, touwen, visnetten e. d. Enkele matrozen zitten (en liggen later) op de kratten. Ze hebben kaart gespeeld. Ze vallen in slaap en achter hen worden hun dromen zichtbaar. Het zijn duivels die ieder op zijn beurt een matroos probeert mee te lokken of af te schrikken voor het gevaar dat hij het meeste vreest]

Matroos 3 Genoeg gekaart, het wordt tijd om te slapen.

Matroos 2 Nee, nee, net nou je gewonnen hebt zeker? Jij zoekt zeker ruzie? Ze moesten je kielhalen.

Matroos 3 Welnee man, ik ben doodop. Mijn ogen vallen dicht.

Vrouw 4 Ik kan ook niet meer. Ik ga op een oor.

Matroos 1 Anders wel heerlijk zeg, zo op zee. Eindelijk weg van het gezeur thuis.

Matroos 2 Wat je zegt! Dat is ook mijn idee. Moeten we geen spelletje meer?

Matroos 3 Nee, echt niet. Maar eh, ik mis mijn vrouw wel heel erg! Stel ze is in verwachting en krijgt een kind.

Voor dat we de reis beëindigd hebben en terug zijn is je kind een jaar of drie.

Matroos 2 Hoe kom je daar nou op. Jij bent ook gevoelig zeg!

Matroos 1 Gevoelig of niet, ik ga pitten. Het is een heel gebeul iedere dag.

Matroos 2 Ja de hel is er niks bij, daar kun je lekker bij het vuur zitten en hoef je de hele dag niks te doen!

Dus echt geen spelletje meer? Ik ben nog niet aan winnen toegekomen.

Matroos 1 Nee hoor! Pit ze!

Matroos 3 Maf ze!

Matroos 2 Nou, dan kruip ik er ook maar onder.

Erne, als er wat is, dan maken jullie me toch wel wakker, hè?

Matroos 1 Als er wat is? Hoe bedoel je dat?

Matroos 2 Nou gewoon, zo'n reis is toch vol gevaren!

Matroos 1 Oh, bedoel je dat? Maar hou nou je bek dicht. Ik wil slapen.

Matroos 3 Boeiend! Maar ik vertrek naar dromenland!

Matroos 2 Mm, nou ja...

Vrouw 4 Trusten!

[Stilte, gevolgd door gesnurk; plotseling verstoord door een wervelwind van gillende duivels. Alle spelers in de coulissen maken de herrie mee, met handengeklap, stampvoeten en

geschreeuw. Het publiek moet schrikken, als het even kan. Dan sterft het geluid weg en wordt het stil en spreken de duivels met duivelse stemmen]

- Duivel 1 Zo, zie die matroosjes eens lekker slapen zeg.
Daar gaan wij eens eventjes wat aan doen.
- Duivel 2 Je kan zo wel zien waar ze het meest bang voor zijn.
Daar moeten we ze op pakken.
- Duivel 3 Ja, wie zal ik eens eventjes nemen?
Ieder van ons werkt natuurlijk in zijn specialiteit.
- Duivel 4 'tuurlijk, want alleen dan heb je met zo weinig mogelijk werk
het meeste resultaat. Zoals de mensen zeggen:
"Ledigheid is des duivels oorkussen..." [Lacht duivels]
- Duivel 1 Laat mij beginnen, ik heb er zo'n zin in!
- Duivel 4 Nee! Altijd jij. Ik wil beginnen! Weg jullie!
- Duivel 1 Helemaal niet. Ik ga beginnen. Jij bent laatst nog begonnen...
In je eentje heb je de hele bemanning bij Diaz aan het schrikken gemaakt.
- Duivel 4 Het is gemeen. Dat was alleen maar omdat jullie met zijn drieën
bij Columbus waren geweest zonder mij te waarschuwen.
Het is gewoonweg niet eerlijk! Sar!
- Duivel 1 Sinds wanneer zijn wij eerlijk? Weg jij! Ik ben hier het belangrijkste.
Hé, en het bekkie even dicht, ettertje! [Duwt D. 4 weg; spreekt nu vriendelijk]
Kom schatje, kom mee, ik mis je, ons kindje is geboren.
Hendrik, kom dan, kom dan, ik mis je zo!
Je hebt een zoon, een pracht van een kind; sterk! Net zijn vader...
Kom lief, ik heb je nodig. Ik red het niet alleen.
Zo alleen voor ons kind te zorgen valt me echt zwaar!
- Matroos 1 [In zijn slaap] Heb ik het niet gezegd! Een zoon. Het is mijn eerste!
Maria, is hij gezond? En hoe is het met jou?
- Duivel 1 Waar blijf je nou. Kom liefje, de oogst moet ook nog binnengehaald!
Jullie keréls denken maar, dat vrouwlief er wel voor wil opdraaien,
maar zo is het toch niet. Kom je nou nog of moet ik je halen?
- Matroos 1 Nee, nee, ik kom al. Maar je moeder is er toch niet om te kramen hè?
- Duivel 1 Wees daar maar niet bang voor. Mijn moeder weet toch alles beter,
die laat ik ons huis voorlopig niet binnen... dat kreng! [Tegen de anderen:]
Hij trapt erin, zien jullie het! [M1 en D1 samen af]
- Duivel 2 Jullie laatste uur is aangebroken. Er is geen redden meer aan!
Jullie gaan naar de afgrond! De stroom is sterker dan jullie zijn!
Geen wind in de zeilen kan jullie nog redden; roeien helpt niet!
Gooi het anker maar uit! Je kan doen wat je wilt, het helpt toch niet!
Was maar verstandiger geweest,
had nou maar beter naar je eigen stemmetje geluisterd...
Die had het bij het rechte eind!
Dit schip gaat naar de kelder! Indië zal jullie nooit zien!
- Matroos 2 Nee, heb medelijden met me, ik heb altijd een goed leven geleid.
- Duivel 2 Dat is het hem juist! Daar kom ik je voor straffen.
Zo'n vies heilig boontje als jij, die kunnen we in de hel goed gebruiken.
We hebben nog een voetveeg nodig, voor alle gore klusjes.
Kom je of moet ik je halen?
- Matroos 2 Wat, moet ik naar je toe komen? Ben je dan wat aardiger voor me? [Staat op]
- Duivel 2 Natuurlijk, maar niet heus. Zo gauw jij doet wat ik zeg
zal ik je nog meer als slaafje behandelen. Watje!

Matroos 2 Dan kom ik niet. Dan kom je me maar halen! [Gaat weer liggen]

Duivel 2 Graag! Daar houd ik van! Lekker grijpen en knijpen! [Sleurt hem uit bed]

Matroos 2 Genade! Help! Genade! [Hij wordt weer teruggeworpen. Stil spel D2 en M2]

Matroos 3 Het is hier om te stikken, wat is het heet.
 Julio had me gewaarschuwd dat het bij Afrika heet zou zijn...
 Maar zo warm had ik het toch niet gedacht.
 Zou ik het alleen zo warm hebben? Hoe is het met de anderen?

Duivel 3 Nee, je hoeft niet bang te zijn. Je bent niet de enige!
 En ... ik ben bij je, hèhèhè! Voel je wel, het wordt nog warmer.

Matroos 3 Help! Laat iemand me helpen!

Duivel 3 Kom maar, broekeman, dan mag je met pappie mee naar de hel!

Matroos 3 Wat is het hier heet, ik stik haast. [Gooit dekens van zich af]
 Wie brengt me verkoeling? Wie helpt me?

Duivel 3 Maar ik ben er toch? Geef me je hand! Dan houd ik je vast.

Matroos 3 Hier, hier is mijn hand! [Steekt hand uit, duivel sleurt hem uit bed]

Duivel 3 Kom maar. Onze meester wacht op je. Het is heerlijk bij ons.

Matroos 3 Wat? Hoe bedoel je? Bij ons?

Duivel 3 Gewoon, in de hel. In een vulkaan is het koeler dan bij ons!
 Je zou nog wensen in de gloeiende lava verkoeling te vinden.
 Jullie wilden toch zo graag nieuw land ontdekken?
 Kom mee, het mooiste nieuwe land ligt diep onder de aarde.
 Vol gevaren... maar daar is mijn lieve ventje toch niet bang voor?

Matroos 3 Nee, laat me met rust. Ik wil naar mijn moeder!

Duivel 3 Mammie komt zelf ook wel bij ons.
 Had ik je al verteld van onze martelkamer? De muren zijn gekleurd met bloed.
 Ze zijn nodig aan een nieuw kleurtje toe.

Matroos 3 Ach nee, alstublieft, heb medelijden met me! [M 3 maakt een kruisteken. D3
 schrikt en gaat af, met schouderophalen]

Duivel 4 Gelukkig, die is weg. Nou wil ik wat anders dromen.
 Eindelijk kan ik eens beginnen! Wie is er nog over?
 Verrek hé, dat is geen vent! Dat is een vrouw! Wat doet die hier?
 Zeg wijffie, slaap je wel lekker tussen al die kerels?
 Het is je tot dusver aardig gelukt hè, dat ze je nog niet in de gaten hebben!
 Je hebt pech, want ik zag het meteen!
 En je denkt toch niet dat je dat nu nog vol kunt blijven houden?
 Ze komen er heus wel achter! Want ik ga het ze vertellen!

Vrouw 4 Je laat het! Ze hoeven er helemaal niet achter te komen!
 Ik weet heus wel wat er van me verwacht wordt.
 Ik ben sterk genoeg om het werk vol te houden en
 hun stoere praat heb ik me ook al aangeleerd. Ik bek al net als zij!

Duivel 4 Nee mensje, ik ga het ze lekker vertellen en dan ben jij niet veilig!
 Je weet toch: een vrouw aan boord brengt ongeluk!
 Ze snijden je in mootjes en gooien de mootjes overboord.

Vrouw 4 Daar geloof ik niks van. Ik heb toch nog geen ongeluk gebracht?
 Het bewijs is geleverd dat het maar onzin is. Heb jij even pech!
 En mochten ze er ooit achter komen, wel, dan kook ik toch voor ze?
 Want dat is het enige dat me tegen valt: dat vreten is niet te bikken.
 En rot nou maar op, dan ken ik verder pitten.

Duivel 4 Nou zeg, die is ook niet voor een gat te vangen!
 [D.1, D.2, D.3 en D.4 af; M.1 weer op]

Matroos 1 Phoeh! Dat was pas een nachtmerrie! Ik heb zowaar geslaapwandeld.
 Ook gek, word je zomaar aan dek wakker gemaakt.
 De wacht schudde me helemaal door elkaar.
 Ik droomde dat mijn vrouw... Nou ja, laat maar. Het wordt nog een zware reis.

Matroos 3 Heb jij ook al zo naar gedroomd? Gek, ik ook.
 Ik ga maar een eindje lopen om het te vergeten;
 we moeten ook nog zo aan het werk...

Matroos 2 Ik dacht zowaar dat ik van de wereld afdonderde.

Vrouw 4 Hebben jullie zo naar gedroomd. Stelletje watjes. Ik heb pico bello gemeurd!

Vasco Wakker worden, de zon is al op. Los de nachtbemanning af!

Matroos 1 Ja ja, we zijn al wakker. We komen eraan.
 Dat wordt me het dagje wel; na zo'n nacht!

Scène 6 De muiterij

[Aan dek; de aanduidingen dat het hier om een schip gaat: de kratten en zakken enzovoorts staan en liggen anders dan in de vorige scène]

Matroos 4 We hebben al weken geen land meer gezien.
 Ik ben het zat, het heeft toch geen zin wat we doen:
 we ontdekken de weg naar Indië toch niet.

Matroos 5 Ja, dat is waar. Ik wil terug. Geen vrouwen, geen drank, wat moeten we hier?
 Kom, we gaan vragen wat de rest ervan vindt.

Vrouw 4 Vooral dat er geen wijffies zijn valt me zo tegen.

Matroos 5 Heb je er ooit een gehad dan, zo'n jong broekie als jij, die wil toch niemand?

Vrouw 4 Kijk naar je eigen! Welke echte vrouw wil jou nou?
 Met van die kromme benen en zo'n dikke gok...

Matroos 4 Geen ruzie, we moeten samen sterk blijven!
 We gaan naar de anderen... [Ze zoeken anderen op]
 We hebben al zo lang geen land meer gezien, we pikken het niet langer.
 Wij drieën vrezen echt dat we in de buurt van de rand van de wereld zijn.

Matroos 3 En moet je daar eens zien, algen in het water!
 Dan moet er land in de buurt zijn, terwijl we niets zien.
 Dat leidt tot rotsen en klippen. We lopen straks aan de grond of erger nog:
 we slaan lek.

Matroos 4 Kijk, dat maakt me niets uit. Dat is tenminste een eerlijke zeemansdood.
 Maar de rand van de wereld, dat vrees ik veel meer.
 En volgens mij komen we daar steeds dichterbij.

Matroos 2 Zo'n gevoel heb ik ook. Ik droom er ook over.
 Steeds word ik geplaagd door nachtmerries... Ik wil terug.

Matroos 1 Ik ook!

Matroos 4 Kom, we gaan naar de kapitein!

Matroos 2 Daar komt hij juist aan. [Vasco en Paolo op]

Matroos 4 Kapitein, we moeten U spreken. Wij hebben overleg gevoerd.

Vasco Zo?!

Matroos 4 We willen terug naar Portugal. Geen mens houdt dit nog langer vol.
 We zien al weken lang niets dan water, dat is toch niet normaal!

Vasco Terug? Daar is geen denken aan. We hebben de koning beloofd...

Matroos 5 We hebben de koning niets beloofd. U heeft misschien...

Matroos 4 We willen in elk geval terug. Er zullen er wel meer zijn die er zo over denken.

Vasco Een Godsonmogelijke zaak. Er is geen sprake van terugkeren.

Wij zijn hier uit naam van koning Manuel,
 door God aangesteld als heerser over ons Portugezen.
 Paolo Zelfs praten over terugkeren kan worden bestraft.
 Wie gekielhaald wil worden –uiteraard op het vlaggenschip-
 moet hierover doorgaan!
 Matroos 2 Maar toch willen wij terug!
 Vasco Je had niet mee moeten gaan. Je had je eerder moeten bedenken.
 Waarom heb je aangemonsterd? Geef daar eens antwoord op?
 Matroos 2 We zijn gelokt met geld, anders niet.
 Vasco Denk daar dan aan! [Hij draait zich om en gaat weg]
 Paolo Juist! Dan krijg je misschien een beetje moed!
 En nu de bekken dicht. Ongehoorzaamheid wordt bestraft. [Af]
 Matroos 5 Wat nu? Hij laat ons hier zomaar staan...
 Matroos 4 Die Da Gama die kan me wat.
 Wij zijn toch degenen die het schip op koers houden?
 Laten we gewoon omkeren.
 Matroos 2 Vergeet de stuurman niet, die houdt het roer.
 Matroos 1 Hij eet altijd aan de tafel van Da Gama, die krijgen we heus niet om!
 Matroos 4 De stuurman hoeft niet om, het roer moet om!
 Matroos 2 Je weet toch wat voor straffen er op mouterij staan. Denk daar eens aan!
 Vrouw 4 Nou en of, dat lijkt me geen pretje!
 Matroos 5 Ben je bang? En als we van de aarde afvallen?
 Dan word ik nog liever gekielhaald.
 Matroos 3 Een mooie boel: we staan voor de keus te verzuipen of te verzuipen.
 Had ik nou maar naar mijn vrouw geluisterd!
 Matroos 5 Merk je wel dat het steeds heter wordt?
 Volgens mij zijn we al in de voorzee van de hel.
 Moet je nagaan, we hoeven niet eens te creperen voordat we in de hel komen;
 We gaan gewoon rechtstreeks... [Gaat zitten met hoofd in handen]
 Matroos 4 We moeten in opstand komen en wel meteen. Misschien is het nog niet te laat.
 Vrouw 4 Tja... Maar ik doe niet mee. Ik ga gewoon aan het werk.
 Matroos 4 Slampamper. Dan moet je het zelf maar weten!
 Matroos 1 Ik pas ook. Dat volk daar op de brug is goed gewapend.
 Matroos 2 Ik houd het ook voor gezien.
 Matroos 4 Het kan niet langer zo! Ik grijp die Da Gama en smijt hem overboord!
 Paolo Ik weet niet over welke Da Gama jij het had,
 maar dit is taal die hier niet gebezigd mag worden!
 Grijpt hem en bindt hem! [M. 4 wordt door M. 1&2 gegrepen, V. 4 bindt hem]
 Sluit hem voorlopig op in het vooronder.
 Ik zal met mijn broer overleggen wat we gaan doen. [Allen af]

Scène 7   Ontmoeting in Afrika

[Het begint terwijl het doek nog dicht is met een uitgebreid trommelconcert, dat langzaam wegsterft als het doek wordt geopend. Het schip, ofwel de kratten, touwen en zakken zijn aan de ene kant van het toneel. De andere kant is de wal. De Afrikanen dragen lange kleding, een hoofddeksel en zijn donker geschminkt]

Matroos 1 Wat is dat voor geluid?
 Matroos 4 Het is een hels kabaal. Is het een troep runderen die op hol is geslagen?
 Matroos 5 Sinds wanneer ben jij weer vrij?

- Matroos 4 Gewoon, sinds vanmorgen. Na veertien dagen op water en brood ben je blij weer eens wat anders te kunnen eten... Runderen?
- Matroos 1 Dat lijkt me niet. Het geluid komt al een hele tijd van dezelfde plaats. Eerder zijn het trommels waarop geslagen wordt. Dat hebben we toch ook al eerder gehoord! Met die kleine mensjes?
- Matroos 4 Maar dat was toen oorlogsmuziek. Het is hier dus niet veilig.
- Matroos 2 Dat zou best kunnen. Maar dan moeten we wegwezen.
- Matroos 4 Maar we zijn naar de kust gevaren om nieuw voedsel in te slaan. Dat plan kan heus niet zomaar verlaten worden. Vers vlees...
- Matroos 5 Wie zegt me dat het geen menseneters zijn? Het klinkt mij behoorlijk woest in de oren!
- Vasco Vrijwilligers om aan land te gaan. Volgens het logboek van Diaz is hier geweldig goed vlees te koop en voor een lage prijs!
- Matroos 3 Vlees? Laat mij maar gaan. Ik weet wel een lage prijs te bedingen.
- Vrouw 4 Laat mij ook maar mee. Weer even op de vaste grond, dat lijkt mij wel aardig.
- Vasco Neem wel voldoende ruilmiddelen mee.
- Vrouw 4 Natuurlijk. [M.3 en V.4 gaan aan land]
- Matroos 3 Daar, daar staan mensen. Laten we daar op af gaan. Kijk eens aan, het zijn vrouwen.
- Vrouw 4 Zoveel te beter, die zijn niet zo agressief.
- Matroos 3 Wat voor taal zouden we kunnen spreken?
- Vrouw 4 Oh, met gebaren kom je een heel eind.
- [Ze kopen daar voedsel; Vrouw 4 onderhandelt met gebarentaal en krijgt een flinke bout. M.4 onderhandelt daarna en krijgt gratis de hoorn van het dier mee. Ze gaan langzaam, want met zware vracht, terug naar het schip]
- Afrikaanse 1 Wat een koopje, hè! Drie van zulke prachtige armbanden voor maar een os.
- Afrikaanse 2 Ze hebben echt geen idee hoeveel winst we hebben gemaakt. Die waren ook gauw tevreden zeg, ze lieten zich heel gemakkelijk ompraten.
- Afrikaanse 1 Wat je zegt! Die armbanden zijn echt prachtig. Moet je deze zien! Wat een mooie kralen! En zo mooi bewerkt! Wat voor materiaal zou het zijn? [Schouderophalen] Maar mooi!
- Afrikaanse 2 Ja geweldig! En wat is een os nou vergeleken met drie armbanden? Ik lach me ziek! Onze mannen zullen trots op ons zijn voor deze goede ruil. Wat zullen we met deze armbanden een bekijks hebben in het dorp.
- Afrikaanse 1 Maar wat voor mannen zouden het zijn? Ze zagen zo bleek! Zouden het geesten zijn, onze overleden voorouders? Of zouden het Goden zijn?
- Afrikaanse 2 Er is alleen het probleem van het aantal. Drie armbanden en we zijn met zijn tweeën... Wie van ons krijgt er twee en wie krijgt er een?
- Afrikaanse 1 Oh, ik wil er wel twee nemen hoor, dan is dat probleem opgelost.
- Afrikaanse 2 Nee, als ik er twee neem is er ook geen probleem. Of ieder neemt er een en de derde offeren we aan de Goden.
- Afrikaanse 1 Dat is raar, we hebben er net drie van hen gekregen.
- Afrikaanse 2 Je hebt gelijk. Misschien is het beter als we proberen er nog eentje van ze los te krijgen.
- Afrikaanse 1 Maar ik ga er niet achteraan hoor. Als ze terugkomen, prima, dan is het goed. We moeten maar even op de uitkijk blijven staan. Dat ze niet met anderen uit ons dorp ruilen.-
- Afrikaanse 2 Wat een rare kleding hadden ze anders aan, zeg.

En wat ik nog het raarste vond is dat de vrouwelijke God net zo gekleed ging als de mannelijke.

- Afrikaanse 1 Dat had jij dus ook gezien, dat het een vrouw was!
- Afrikaanse 2 En wat ik dacht: die andere weet het niet.
Die man weet niet dat hij hier met een vrouw was.
- Afrikaanse 1 Precies! Die denkt dat het ook een man is.
- Afrikaanse 2 Zouden het dan wel Goden zijn?
- Afrikaanse 1 Wat anders? Heb je ooit zo'n grote boot gezien?
- Afrikaanse 2 Maar dat ze zo'n oude os kopen. Dat zouden Goden toch in de gaten hebben?
Volgens mij waren ze niet zo slim...
Ik ben blij dat we die os niet zelf hoeven op te eten!
- Afrikaanse 1 Straks worden ze nog ziek... Zouden ze ons straffen?
- Afrikaanse 2 Welnee, die stappen zo in hun boot en die zien we hier nooit meer terug.
We hadden ze hier ook toch nooit eerder gezien?
Kom, we gaan naar het dorp. [Af]
- Matroos 3 Wat een koopje, hè? Een heel rund voor maar drie armbanden.
- Vrouw 4 Gewoon domme vrouwen, die zich door glimmertjes laten verblinden.
- Matroos 3 Ze zullen dit soort kralen nooit gezien hebben...
Ik moet anders zeggen, dat je uitstekend gebarentaal spreekt.
Je had koopman moeten worden.
- Vrouw 4 Dank je. Koopman, mm ja, misschien was dat wel wat.
- Matroos 3 Maar je hebt natuurlijk niet altijd met zulke domme vrouwen van doen.
- Paolo En? Is het gelukt?
- Matroos 3 Zeker. We hebben een rund, voor drie armbandjes!
Het vlees zit hier in deze zak.
Kijk, ik heb een hoorn van het beest meegenomen.
Dan weten we tenminste wat we eten.
- Paolo Nou ja, ik weet niet van wat voor dier die hoorn is.
- Matroos 3 Och ja, daar had ik niet aan gedacht.
- Vasco Als het vlees maar lekker is. En drie armbandjes
is natuurlijk bespottelijk weinig. Laten we weer aan boord gaan.
- Matroos 2 Dat wordt lekker eten vanavond! Ik kan haast niet meer wachten.
- Matroos 3 Ik ben ook wel toe aan een stevige maaltijd. [Af]

Scène 8 Ziekte aan boord

[Scheurbuik is uitgebroken: handen en voeten zijn opgezwollen, het tandvlees is dermate aangetast dat de tanden eruit vallen. Niet alles (maar spaarzaam!) is dus goed verstaanbaar]

- Scheepsarts Het is hopeloos. Twee handen vol mannen al gestorven
en de meeste anderen zijn er ook niet best aan toe.
Het mag een wonder heten dat ik zelf nog niets mankeer.
Als ik maar wist wat er aan schortte...
- Vasco Probeer te doen wat U kunt, want zonder voldoende bemanningsleden
zijn we allemaal verloren.
- Scheepsarts Ik weet niet wat ik moet doen... Is er een kruid tegen deze ziekte gewassen?
Als we aan land konden gaan, dan kon ik op zoek naar Hamamelis.
Die plant helpt voortreffelijk tegen allerlei bloedingen.
Ik zou die plant moeten vinden...
- Vasco Het zal moeilijk gaan. We hebben geen idee waar land is.
Waar we ook kijken zien we water.

Scheepsarts Ik weet het. Toch moet er ten westen van ons land zijn.
We kunnen toch eerst eens proberen de kust daar te vinden?

Vasco Er zit niets anders op. Ik zal het de stuurman bevelen. [Vasco af]

Scheepsarts Wonderlijk, dat zowel de kapitein, de bootsman, de stuurman en ik
nog niets mankeren. Zou het iets met de voeding te maken hebben?
Dat de matrozen iets gegeten hebben dat bedorven was?
Of zou het gewoon komen, omdat ze normaal zoveel zuipen?
En nu de drank op is, dat ze het missen en er ziek van worden? [Loopt verder]

Matroos 4 Oo! Wat is dit voor pestbende? Wat mankeren we toch? [Spuugt steentjes uit]
Mijn tanden vallen uit! En moet je mijn handen zien! En mijn voeten!
Ik kan al bijna geen stap meer verzetten!
Dit is nog erger dan twintig dagen opgesloten met water en brood.

Matroos 2 Dacht je dat het met mij minder was? Ik voel me zo beroerd!
Ik kan niet meer eten. Wat voel ik me slap. En overal pijn!
Ik kan geen eten meer vasthouden; en al kon ik het,
kauwen gaat al helemaal niet meer.

Matroos 5 En slikken! Dat doet pijn! Volgens mij is het een straf van God.
We worden gestraft, omdat we niet in ons geliefde Portugal zijn gebleven.
Je wordt toch niet voor niets daar geboren? -Het is gewoon verschrikkelijk.

Matroos 1 Welnee, het is de duivel die ons lokt. Op een of andere manier
zijn we de hel voorbijgevaaren en wil hij ons nu laten sterven.
Ik wilde maar dat ik nooit aan boord was gegaan.
En wat me opvalt, is dat die hoge lui niets mankeren.
Die worden natuurlijk weer veel beter verzorgd dan wij. Zelfs door de duivel!
Die priester loopt een beetje het dek op en neer te brevieren
en voelt zich zo te zien kiplekker.

Matroos 2 Nog even en we zijn allemaal te beroerd om het schip op koers te houden;
dan zijn we reddeloos verloren. Een speelbal voor alle kwade machten.

Matroos 5 Dat kan ik niet geloven. Ik heb dagelijks mijn rozenkrans gebeden.
Mij zullen ze toch niet te pakken kunnen krijgen?

Matroos 2 Moet je hem zien, die is op sterven na dood. [Kijkt naar M. 3]
Die is helemaal uitgedroogd. Moet je die ingevallen wangen zien.
Ik zal hem iets te drinken geven. [Pakt een kruik water]

Matroos 5 Nee, dat water is door de duivel betoverd, geef dat maar niet.
We moeten de dokter erbij halen. Hé dokter, kom eens hier!
Er loopt bloed uit zijn mond. Dat is toch het laatste? Daarna ga je toch dood?

Scheepsarts Alweer een. Hoe houd ik de boel wat beter in leven?

Matroos 3 [Reutelt wat en dan:] Is er dan niemand...?

Vrouw 4 Volgens mij is hij dood! De priester moet gehaald.

Scheepsarts En Vasco da Gama. [M. 4 af en later weer op met Vasco en Priester]

Vrouw 4 Een eerlijk zeemansgraf is alles wat we nog voor hem kunnen doen.

Priester Haal een plank en haal mijn vat met wijwater en kwast.

Vrouw 4 Die haaien hier krijgen goed te eten. Ik wou dat ik een haai was!

Matroos 5 Hier is de plank en een touw. We binden hem hierop vast. [Doen het]
Als mijn handen maar niet zo'n pijn deden. [Ze zijn klaar]

Vasco Daar gaat hij dan.

Matroos 4 Van je een twee drie in Godsnaam.

Priester Waarom hebben jullie niet gewacht. Ik had nog een gebed willen uitspreken.

Matroos 4 Het is wel goed zo. We hadden hem toch niet langer kunnen vasthouden.
Ik ga weer liggen.

Matroos 5 Anders ik wel.

Scène 9 Ontmoeting met Arabieren

[De aankomst op het eiland Madagaskar. We zien iets als de kade van het eiland. Vanuit de coulissen klinken de eerste zinnen. De matrozen komen tevoorschijn als de trossen worden vastgelegd. Ze lopen moeizaam, ondersteunen elkaar. De Arabier speelt met een zweep]

Matroos 1 Land in zicht! Land in zicht! Roep Vasco da Gama!
Matroos 2 Wat een feest! Eindelijk weer vaste grond onder onze voeten.
Matroos 5 Vers eten, drank, wie weet ook vrouwen...
Priester Ik zou maar oppassen. Met vreemde vrouwen is het slecht verkeren.
Matroos 2 Zou dit Indië al zijn? Ik hoop het wel,
want dan kunnen we gauw aan de terugreis beginnen.
Leg de trossen vast! [Nu op] Ja, help even trekken.
Matroos 5 Is dit Indië al? Gaan we morgen weer terug?
Vasco Als ik het goed begrijp uit de aantekeningen van Marco Polo
kan dit het gezochte land nog niet zijn. Bartolomeus Diaz is zover niet geweest,
dat maak ik uit de beschrijving in zijn logboek op.
Ook hebben we geen zuil van hem, van Diaz meer gezien.
Paolo We weten ook uit de beschrijvingen van Marco Polo
dat we de Poolster moeten kunnen zien.
Dat komt niet overeen met wat we vannacht waarnamen.
We zien ook duidelijk: dit is een eiland.
Jullie zullen nog even geduld moeten hebben.
Matroos 1 Maar men heeft het toch altijd over de specerijeilanden?
Wie zegt me dat dit niet een van die eilanden is?
Priester Laten we niet ongeduldig worden.
Wie weet hoeveel simpele zielen we op dit eiland
tot het geloof in onze Heer Jezus Christus kunnen bekeren.
De koning heeft gelijk gehad met mij te sturen.
Laten we het land verder ingaan.
Matroos 2 Hé, moet je daar eens zien! Inboorlingen!
Matroos 1 Wat hebben ze gekke kleren aan zeg. Ze lopen gewoon voor aap.
Priester 's Lands wijs, 's lands eer. Laten we ze aanspreken.
Matroos 2 Maar in welke taal? Portugees? Spaans?
Vasco Volgens mij is het geen inlander. Volgens mij is het een Arabier.
Ik spreek hem aan in het Arabisch.
Waarde vriend, ik groet U namens de koning van Portugal,
de machtigste en rijkste koning op de wereld.
Arabier Spreekt U Arabisch? Waar heeft U onze taal geleerd?
Vasco Wij zijn onderdanen van koning Manuel de Grote van Portugal.
Lange tijd waren Uw Arabische broeders onze burenen, in Granada.
Ik ben Vasco da Gama, opperbevelhebber van de vloot.
Kunt U ons de weg naar Indië wijzen, want daar zijn wij naar op zoek.
Arabier Het spijt mij, maar dat is een zeer geheime weg.
Vasco Waarom dan wel? Zijn niet al Gods wegen openbaar?
Arabier Dat denk ik wel, als U tenminste de juiste God bedoelt.
Er is geen God dan Allah en Mohammed is zijn profeet.
Vasco Laten wij daar geen discussie over voeren.
Het is mij alleen om de juiste route te doen.

Arabier Nogmaals, die kan ik U niet vertellen.

Paolo Men heeft ons verteld, dat daar goud en zilver te vinden is, naast specerijen als peper, kruidnagel, kaneel en gember. Robijnen, smaragden en parels, de edelstenen der zee, zijn er eveneens in overvloed. Kunt U ons vertellen of dat zo is?

Arabier Zeker, wij komen daar vaak en drijven volop handel. Maar zelfs een Portugees kan begrijpen, dat wij geen dief van onze eigen geldbuidel willen zijn. Wanneer we uit de doeken doen hoe Gij bij deze rijke landen kunt komen dan zult Gij ons van onze bevoorrechte positie verdrijven. Overigens is het geheel overbodig dat U de gevaarlijke tocht naar daar wilt ondernemen. Alles wat Gij zo-even noemde, kunt Ge zonder mankeren bij mij kopen. Ik bezit een keur aan waren, van zo'n geweldige schoonheid, dat de ogen van de Portugeese vrouwen welhaast uit haar kassen zullen vallen, wanneer zij een blik op deze schatten mogen werpen. Als Uw koning zo rijk is als U zegt, wel, kom in mijn magazijn en koop wat ik U aan te bieden heb. Mijn vrouwen zullen U een kopje koffie kunnen schenken terwijl we over de prijs onderhandelen. We worden het wel eens.

Matroos 5 Vrouwen?! Zijn er in Uw magazijn ook vrouwen? Wat kosten ze? Zijn ze jong? En knap?

Arabier Natuurlijk zijn er in mijn magazijn ook vrouwen. Maar die zijn niet te koop. Het zijn mijn eigen vrouwen. Wie laat er nu zijn vrouwen thuis als hij lang van huis is!

Matroos 5 Ik begrijp het niet! Heeft U dan meerdere vrouwen?

Arabier Natuurlijk. Is dat zo vreemd? Iedereen heeft toch meerdere vrouwen?

Priester In het geheel niet. De kerk verbiedt het huwelijk met meerdere vrouwen.

Arabier Een vreemde kerk. De profeet Mohammed had zelf ook meerdere vrouwen, waarom zouden wij het dan niet hebben.

Priester Omdat God het verboden heeft. Het heeft geen pas...

Arabier Er is maar één God en dat is Allah en nergens in het heilige boek, nergens in de Koran, staat iets over zo'n verbod.

Matroos 5 Niet gek, meerdere vrouwen. Ik denk dat ik daar wel voor voel.

Priester Je bent niet goed bij je hoofd! Weet je wel... [Schudt het hoofd] De priester koning Johannes, zegt dat U iets?

Arabier Zeker, daar heb ik over gehoord. Maar ge kunt zijn rijk niet per schip bereiken. Ge moet over land, met een karavaan, met kamelen.

Priester God zij dank! Als we dat land toch mochten vinden... Dat zou alle slachtoffers van deze tocht wel waard zijn. [Komen vrouwen aan]

Matroos 4 Zijn dat misschien de vrouwen over wie U het had?

Arabier Enkele ervan ja. Ze komen zeker kijken waar ik blijf... Liefjes, komen jullie al met de koffie? Heel goed. Schenk maar in! [Dit gebeurt]

Vasco Kunnen wij niet ter zake komen. Laat ze rustig even koffie drinken. Als wij even wat verder gaan staan, dan kunnen we rustig spreken.

[Vasco, Paolo, priester en Arabier gaan achter op het toneel. Stil spel van onderhandelingen. Voor op het toneel spreken vrouwen en matrozen eerst apart, later ook met elkaar]

Matroos 5 Hé, ze zien er wel mooi uit, wat een mooie vrouwen.

Matroos 2 Ja man, moet je zien, die achterste, ze lacht zo lief!

Matroos 1   Het is jammer dat ik al getrouwd ben, want anders...
 Vrouw 4   Tja, ik ben al verloofd, maar als dat niet zo was...
 Matroos 1   Jij verloofd? Dat zou ik nooit gedacht hebben.
 Matroos 5   Nou, ik ben niet getrouwd, maar als ik het goed begrijp zij wel.
                     Helaas... Ik heb altijd gedacht dat er geen mooiere vrouwen bestonden
                     dan onze eigen Portugese, maar dan heb ik me toch vergist.
 Matroos 2   Maar die kleren maken ook een boel goed, zeg! Wat een mode!
 Matroos 5   Zou ik het durven naar ze toe te gaan?
                     Zou die Arabier het in de gaten houden of praat hij alleen maar
                     met die Da Gama's? [kijkt eens achterom]
 Matroos 2   Spreek jij dan Arabisch? Zouden ze je kunnen verstaan?
 Matroos 5   Oh, een beetje wel hoor. [Gaat schoorvoetend op ze af. M. 2 volgt]
                     Hé, misschien kunnen we ze het schip in smokkelen...
 Arabische 1   Wat een maffe bleke mannen, zeg. Al zijn ze wel grappig, vind ik.
 Arabische 2   Ja, best grappig. Vooral die ene met dat snorretje.
 Arabische 1   Hoe zou dat eigenlijk zijn, een man helemaal voor jezelf alleen?
 Arabische 2   Ja, hoe zou dat zijn? We moeten onze man altijd maar delen...
                     Durf je te vragen hoe lang ze hier nog blijven?
 Arabische 1   Spreek jij hun taal? Och, er komt er een op ons af!
 Matroos 5   Het is mij zeer aangenaam om jullie hier te ontmoeten.
 Matroos 2   Nou en of, nou en of!
 Arabische 2   Ahum... Hallo...
 Matroos 5   Hallo. Wat heb je eigenlijk een prachtige ogen!
                     En van die gezonde appelwangetjes.
 Matroos 2   En van die mooie wimpers! En wenkbrauwen! Nou en of!
 Arabier [van ver] Hé, geen geflirt met mijn vrouwen. Laat dat!
 Arabische 2   Rustig maar, mijn lieve man, het is maar een gesprekje!
 Arabische 1   Rustig maar, ze bedoelen het niet kwaad.-
                     Hij kan toch zo jaloers zijn, die lieverd.
                     Laatst nog heeft hij een buurman de nek doorgehaald [Gebaar van snijden]
                     alleen maar omdat zij hier een gesprekje met hem gevoerd had,
                     waar onze lieverd niet bij was. [M. 2 en 5 schrikken]
 Arabische 2   Oh, jullie hoeven niet te schrikken, hoor, hij is er nu toch bij?
 Arabische 1   Ja, nu hoeven jullie niet bang te zijn. Hij moet trouwens zelf ook oppassen.
                     Hij windt zich altijd zo op. En hij heeft al zo'n zwak hart.
                     Zeg nog eens zoiets leuks!
 Matroos 2   Wat bedoel je met zoiets leuks?
 Arabische 2   Nou, van die ogen en wimpers en zo.
 Matroos 5   Wat glanzen je haren prachtig en dan van die mooie krullen! [Pakt haar haren]
 Arabische 2   Hihie... Wat grappig. Maar je moet wel je handen thuishouden, hoor.
                     Want daar is hij helemaal niet van gediend.
                     Dan maakt het niet uit of hij er bij is of niet. [M. 5 schrikt opnieuw]
                     Zeg nog eens wat. [M. 5 stoot M. 2 aan]
 Matroos 2   En je stem... wat klinkt die zacht en melodieus...
                     Maar jullie zijn toch niet uit deze streek?
 Arabische 1   Nee hoor, wij komen van het Arabische schiereiland.
                     Ieder jaar gaan we een tijdje terug naar onze geboortestreek.
                     Heel gewoon, we zeilen een week of drie naar het Noorden
                     en dan ben je er al. Voor onze man is dat een heel gewone tocht.
                     Het is bijna dezelfde reis als die hij maakt naar Indië.

Arabische 2 In dat Indië verdient hij zijn geld. Hij zit daar in de handel.
Daar zijn wij wel nog nooit geweest, maar hij wijst altijd
welke kant je dan op moet om daar te komen.
De kant op, waar de zon 's morgens opkomt, heel gewoon.
En jullie, waar komen jullie vandaan en waarom zijn jullie hier?

Matroos 5 Wij zijn speciaal naar hier gekomen om jullie te leren kennen. Hoe heet je?

Arabische 2 Hihie... Wat grappig. Speciaal naar hier gekomen...
Hoe lang zijn jullie van plan hier te blijven?

Matroos 5 Net zo lang tot je het besluit genomen hebt met me mee te gaan.
Want je begrijpt, zonder jou kan ik niet.
En als je niet met me mee gaat, wel, dan zal ik hier mijn leven moeten blijven.

Arabier Kom, dames. We kunnen niet tot zaken komen.
De heren zijn bijzonder schraapzuchtig, tot mijn spijt.

Arabische 1 Oh, ons spijt het niet, hoor. Het was even heel gezellig.

Arabische 2 We zullen je er alles van vertellen. We hebben erg gelachen. [Af]

Vasco Het is allemaal nutteloos geweest. Die Arabier beschermt zijn handel.
Voor geen prijs wil hij zeggen hoe we de reis moeten voortzetten.

Matroos 2 Wij weten anders hoe je in Indië moet komen!
Een van zijn vrouwen heeft haar mond voorbijgepraat.

Matroos 5 Ze heeft tegen ons tweeën verteld hoe we verder moeten gaan.

Paolo Maar dat is geweldig nieuws! Kom en vertel ons er alles over.
Een beloning is wel het minste dat we voor jullie kunnen doen.

Scène 10 Aankomst in India

[De koning van Calicoet is zeer rijk gekleed, evenals zijn bedienden]

Matroos 1 Land in zicht! Ik zie land! Land in zicht!

Matroos 2 Eindelijk! Indië.

Matroos 5 Ik hoop het...

Priester Rustig aan, we moeten niet teleurgesteld worden als we er nog niet zijn.

Matroos 5 Maar het kan toch niet anders, we zien al weer een aantal nachten de poolster!

Priester Maar dan nog. We moeten nu eenmaal niet te vroeg juichen.

Vasco Het anker moet te water en de trossen vast.

Matroos 4 Jippie! We gaan weer aan land.

Priester Gedraag je! We moeten wel laten zien dat we van een rijke koning komen.
We moeten ons gedragen als fatsoenlijke mensen.

Matroos 5 Is dat dan wel zo?

Priester Natuurlijk is dat zo. [Tegen M. 4] Heb je me gehoord?

Matroos 4 Ja ja, ik hou me wel weer gedeisd.

Matroos 5 Zullen we weer van die leuke vrouwen tegenkomen?

Priester En jij gedraagt je ook!

Matroos 5 Een beetje meer respect graag voor de belangrijkste persoon van de tocht!
Dankzij mij zijn jullie de weg naar hier te weten gekomen!

Priester Nou, zoveel respect heb je nou ook weer niet verdiend.

Scheepsarts Daar zie ik al mensen komen. Vast van het koningshuis zo te zien.
Moet je zien zeg, wat een deftige kleding.

Indische 1 Vanuit het paleis zijn Uw schepen gesignaleerd.
Onze koning vraagt wat U hier komt doen.

Scheepsarts Wij komen van de Christelijke koning Manuel van Portugal,
de rijkste koning van de wereld. Wij komen met goede bedoelingen.

Indische 1 En die bedoelingen zijn? Dat U niet voor oorlog komt is wel duidelijk.
Uw mannen zien er zacht gezegd nogal zwakjes uit.

Scheepsarts Onze lange tocht heeft onze mannen nogal afgemat, dat heeft U goed gezien.

Indische 1 Maar Uw bedoelingen?

Paolo Wij komen om handel te drijven.
Men heeft ons verzekerd dat hier specerijen te koop zijn.

Indische 1 Zeker. Waarschuw onze koning. Ik denk dat hij veilig kan komen.

Indische 2 Ik ga meteen. Blijf jij hier en hou je ze aan de praat?
Heb je enig idee van welke Kaste ze zijn?
Als ik ze zo bekijk moeten we zo weinig mogelijk met ze te maken hebben.

Indische 1 Zou je denken? Ze zien er inderdaad wat armoedig uit. Nou ja.
Natuurlijk hou ik ze aan de praat. U komt uit Portugal, is dat ver van hier?

Priester Me dunkt. We zijn 10 maanden geleden vertrokken.

Indische 1 10 maanden?! Dan kan er thuis dus van alles gebeurd zijn!
Dat U dat uit kunt staan zeg, zo'n lange tijd van huis!
Als Uw kind bijna geboren was toen U vertrok,
kan het lopen en spreken als U terugbent.

Priester Pardon, ik ben een priester, ik heb geen kinderen.

Indische 1 Oh, U bent een Yogi. U doet aan eenvoud en het afzweren van genoegens.

Priester Zo zou U het kunnen zeggen, ja. [Matrozen kijken bedenkelijk]

Indische 1 Daar komt onze koning al aan. Hij is vandaag zeer eenvoudig gekleed,
hij vast op dit moment. [Koning komt op, zeer rijk gekleed]

Koning Gegroet vreemdelingen, wie zijt Gij en wat komt U doen?
Men heeft mij gemeld: uit Portugal van mijn collega Manuel.
Niet dat ik hem ken, maar U kunt me vast alles over hem vertellen.

Vasco Zeker, zeker. Ziet U, hij is de rijkste koning van de wereld...
[Samen lopen zij naar achter op het toneel en spreken daar onhoorbaar. Op de voorgrond spelen de anderen verder]

Indische 2 En weet je al uit welke Kaste ze komen?
Kunnen we met ze omgaan? Raken we niet besmet?

Indische 1 Me dunkt. Die met die lange jurk aan is een Yogi en hij gaat met ze om.
Waarom zouden wij het dan niet kunnen?

Indische 2 En als het eens een onorthodoxe Brahmaan is?
Een die zich niet meer aan het oeroude stelsel houdt?

Indische 1 Maar dat doen wij toch ook niet meer,
sinds onze koning zich tot het christendom heeft bekeert?

Indische 2 Je hebt gelijk. Ik dacht er even niet aan. Het is ook nog maar zo kort zo.
Hoewel ik nog steeds niet zeker weet of we er wel goed aan doen.

Indische 1 Laten we onze gasten niet zo alleen laten staan.

Indische 2 Ze zien er uit of ze elk moment kunnen instorten.
Raken we niet besmet door een lagere kaste,
dan worden we wel besmet door de viezigheid die ze meedragen.

Indische 1 Komt U met ons mee naar het paleis?
We kunnen U een kopje thee schenken. Lekker kruidig.
Dat is altijd het beste bij dit warme weer.

Indische 2 En wat te eten erbij. Heerlijk fris fruit. We hebben het in overvloed.

Matroos 2 Nou, graag. Iets anders dan gezouten vlees en scheepsbescuit gaat er altijd in.

Scheepsarts En misschien kan ik met een arts op Uw paleis spreken.
Dat is toch altijd leerzaam. Nieuwe landen, nieuwe medicijnen...

Matroos 4 Laat hem maar praten met een arts. Laat mij maar proeven van Uw vruchten!

Matroos 1 En of. Laat ons maar proeven!

[Zij gaan af. De koning en Paolo en Vasco komen weer naar voren op het toneel. De laatste twee lopen bedremmeld; de koning wast ze de oren]

Koning Dus ik begrijp dat U die lange tocht ondernomen heeft om specerijen en edelstenen van ons te kopen, maar zonder dat U voldoende goud en zilver bij U heeft om ons te betalen. En als U nu nog scharlaken stof bij U had gehad voor een koningsmantel... De rijkste koning van de wereld zendt zijn onderdanen op zo'n armoedetocht. Ik wil niet vervelend zijn, dus ik zal U echt niet met lege handen laten vertrekken. Maar veel kan ik U niet geven. U moet het zien als een geschenk. Handel is dit niet te noemen.

Vasco Maar dat is buitengemeen vriendelijk van U!

Koning U moet maar zo denken: als de handel met U goed op gang komt, hebben wij daar natuurlijk ook voordeel bij. Wat ik U nu schenk is gewoon een kleine investering. De handel met de Arabieren levert ons natuurlijk ook het nodige op, maar daar kan altijd nog wel wat bij.

Paolo En de brieven voor de priester koning Johannes?

Koning Komt allemaal in orde. Als U meegaat naar mijn paleis?

We hebben een feestmaal, U laadt de handel in en vaart terug.

Het lijkt me, dat U graag naar Uw land terugwil?

Scène 11   Thuiskomst in Portugal

[Aan dezelfde haven van vertrek staan ongeveer dezelfde mensen aan de kade]

Vrouw 5 Nu al meer dan twee jaar, om precies te zijn: twee jaar en twee dagen sta ik iedere dag op de uitkijk naar het schip van mijn man. Ik had het hem beloofd. Maar ik kan het ook niet laten hoor.

Lakei Het schip van Uw man? Welk schip is dat?

Vrouw 5 Hij is mee met de expeditie van zijn broer Vasco da Gama. Mijn man is Paolo da Gama en hij vaart op de San Raphaël.

Lakei Wat ben ik blij dat ik niet mee hoef op zo'n tocht.

Ik voel me altijd het meest op mijn gemak met vaste grond onder mijn voeten.

Jongen Wat gek, ik zou niets liever willen dan meegaan...

Waarzegster Je hebt gelijk, jongen, want dit is een beroemde tocht, Ik heb de koning op Vasco en Paolo da Gama attent gemaakt. Het is onmogelijk dat deze tocht niet slaagt.

Het spijt me voor je, maar je bent gewoon te laat geboren.

Jongen Maar is het dan al zeker dat ze terugkomen?

Er is sinds ze voorbij Kaap de Goede Hoop zijn gevaren niets meer van ze vernomen. Of weet U meer?

Waarzegster Veel meer. Het eerste schip zal vandaag nog de haven binnenlopen.

Daarom sta ik hier: om erbij te zijn. [Verraste gezichten]

Weet je, als ik zo'n voorspelling heb gedaan, dan blijf ik me betrokken voelen.

En de koning heeft me een ruimere beloning in het vooruitzicht gesteld

mocht de tocht slagen. Ik heb dus ook nog enig belang. Daarom ook.

En ze zijn in Indië geweest!

Lakei Komen ze allemaal veilig terug?

Waarzegster Oh nee, zeg, bij lange na niet. Er zijn er velen gestorven onderweg.

Het aantal gestorvenen belooft de honderd. [Vrouwen schrikken]
 Vasco da Gama komt pas over een week of acht terug.
 Zijn schip is volkomen achterop geraakt.
 En Paolo da Gama komt helemaal niet terug. Hij heeft de tocht niet overleefd.

Vrouw 5 Oh nee! Mijn Paolo. Dood?!

Waarzegster Het spijt me, hij is nog maar pas overleden.
 In het zicht van de haven zagezegd.

Lakei Moet de koning niet gehaald? Als U zo zeker bent dat ze vandaag terugkomen.

Waarzegster Dat lijkt me heel verstandig. [Lakei gaat]

Vrouw 5 Oh mijn arme Paolo, arme ik... Weduwe, en dat op mijn leeftijd...
 Wat moet ik beginnen? Ik had het hem nog zo gezegd.
 Liever dat hij in de gevangenis bleef, dan mee te gaan op zo'n tocht.
 De da Gama's zijn geen zeevaarders, nooit is er een gegaan.

Vrouw 1 Wat vreselijk voor je, kind. Oh, ik leef met je mee...
 Ik zit ook dagelijks in spanning of mijn man terugkomt.

Vrouw 2 Anders ik wel. Rare ziektes, overboord slaan,
 er kan ze toch van alles overkomen?

Vrouw 3 [Tegen haar zoon] Ben je nou alweer hier? Je verwaarloost je werk op ons erf.
 Je komt onmiddellijk met me mee en aan het werk!

Jongen Maar zij zegt dat het eerste schip van de tocht naar Indië
 zo dadelijk terugkomt. De koning wordt ook al gehaald.
 Zij schijnt dat allemaal te weten. [Wijst naar de waarzegster]

Vrouw 3 In dat geval wil ik ook blijven kijken. Ik wil de rijkdommen zien
 die ze meebrengen. Wie weet delen ze ervan uit.
 Iets kostbaars... een mooi stofje voor een jurk of zo.

Waarzegster Reken daar maar niet op, de tocht is behoorlijk mislukt
 als je naar de opbrengst kijkt. Wat hebben ze mee? [Staart in de verte]
 Ja, ik zie het al: een baaltje zijde, een doos parels, een tak van een boom...

Jongen Een tak van een boom? Wat moeten ze daar nou mee?

Waarzegster Het is een bijzondere boom. Het hout geurt. Kaneel.
 En ik zie wat peper, nootmuskaat en foelie.
 Gek... oh, wacht, dit komt niet eens vandaag aan...
 Het is aan boord bij Vasco da Gama, op de San Gabriël.

Vrouw 2 Dus we staan hier onze tijd te verdoen?
 Mijn man was aan boord van de San Gabriël...

Vrouw 1 De mijne ook. Dan kunnen we wel weer naar huis gaan!
 Er is nog genoeg te doen. Wat denk je... als je vent weg is!

Waarzegster Het valt misschien mee, er zijn wat wisselingen
 in de bezetting van de schepen geweest.
 Er komen ook maar twee schepen terug, de andere zijn gezonken.

Vrouw 1 Nou vooruit, dan wacht ik maar. Dat werk komt morgen wel.

Vrouw 2 Ik wacht ook. Stel dat hij er wel bij is en ik hier niet sta.

Jongen Daar komt de koning al.

Manuel Ach, bent U hier ook. U weet zeker dat...?

Waarzegster Absoluut! Ik zie al een stip aan de horizon.

Jongen Maar die zie ik ook! Ze komen eraan!

[Doek]

Geschreven voor en door de 30 kinderen van klas 7^e van de Geert Grootteschool Amsterdam,
 februari 2001. Eerste uitvoering op 7 april 2001. Regie Rimbart Moeskops.